

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(7)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 122 sahifa,
27-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Muqobil energiya manbalarida yarimo'tkazgichlar fizikasi: quyosh panellarining foydali ish koeffitsiyentini oshirish muammolari	10
<i>Abdullajonova Bashorat Olim qizi</i>	
Xavfsizlik tuyg'usining psixologik mazmuni	13
<i>Bahodirova Marhaboxon Tohirjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirishning innovatsion pedagogik texnologiyalari: kompetensiyaviy yondashuv asosida	17
<i>Boybo'riyeva Saodat O'ralovna</i>	
Tasviriy san'at fanlarini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	21
<i>Ergasheva Go'zal Ruzimurod qizi</i>	
Kurash sportida innovatsion mashg'ulot texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy-pedagogik asoslari	26
<i>Madumarov Jahongir Urinbayevich</i>	
O'quvchilarning texnik tafakkurini rivojlantirishda steam texnologiyalarining o'rni va roli	29
<i>Yo'ldoshev Mirjalol Qosim o'g'li</i>	
Sun'iy intellekt vositalarining bo'lajak o'qituvchilar diagnostik kompetentligini rivojlantirishdagi imkoniyatlari	33
<i>Teshaboyev Akramjon Yuldashevich</i>	
O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi kommunikativ o'zaro ta'sir	39
<i>Turdibekova Risolat Shermatovna</i>	
6–7 yoshli bolalarni savodga tayyorlashda didaktik kartochkalar asosidagi leksik o'yinlarning ahamiyati	42
<i>Tursunova Durdona</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlarida zamonaviy ilmiy yondashuvlar: maktab o'quvchilarining jismoniy tayyorgarligi va sport natijalari	46
<i>Xalmirzayev Azizillo Nabijonovich</i>	
Veb-kvest" va "Til portfeli" texnologiyalarini bir butun integrativ model asosida o'quv mashg'ulotlarida qo'llanilishi	49
<i>Yusupova Muxabbat Anatolevna</i>	
Содержание личностно-ориентированного образования и его роль в процессе самостоятельной подготовки студентов	53
<i>Рысова Галия Байбулатовна</i>	
Improving the Methodology for Teaching Lexical and Grammatical Transformations in the Translation of Literary Texts	57
<i>Asadova Zebiniso Makhmudovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida pedagogik innovatsiyalarni joriy etish orqali ta'lim sifatini oshirish mexanizmlari	62
<i>Beketov Nurseit Alijan o'g'li</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida boksni o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	67
<i>Rustamova Zuhro Sanjar qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni innovatsion yondashuv asosida o'qish darslari samaradorligini metodik takomillashtirishga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari.....	71
<i>To'ychiyeva Zulfiyaxon Abdulxoliq qizi</i>	
Mehrli maktabda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim orqali bolalarning ijtimoiy faolligini oshirish mexanizmlari	76
<i>Tursunova Dildora Ziyadullayevna</i>	
Kasbiy fanlar integratsiyasiga asoslangan dasturiy ta'minot vositasida filologiya yo'nalishi talabalarining axborot kompetentligini rivojlantirish metodikasi	79
<i>Yakubov Baxtiyor Baxriddin o'g'li</i>	
Ta'lim klasterlari faoliyatini avtomatlashtirish va monitoring qilish tizimini joriy etish	83
<i>M. Badalova</i>	

Нравственное воспитание студентов средствами русской классической литературы: современные педагогические подходы.....	86
Родина Ирина Витальевна	
Bo'lajak tibbiyot xodimlarining kasbiy identikligini shakllantirishda psixologik diagnostika va rivojlantiruvchi yondashuvlar	91
Feruz Tohirova	
Tarbiya fanini o'qitish jarayonida xalq pedagogikasidan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	99
Islomova Mushtaribonu Akram qizi	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida multimedia vositalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	104
Nafisa Tuxtasinova	
Shaxsiy kreativ kompetentlikni rivojlantirishning metodik imkoniyatlari	108
To'xtasinov Dadaxon Farxodovich, Nafisa Tuxtasinova	
Zamonaviy ta'lim oluvchilarni milliy iftixor ruhida tarbiyalashning yangicha yondashuvi	113
Xudayberdiev Inom Xasanovich	
Yoshlar oilalarda ekologik madaniyati rivojlanishida turar joy muhiti va gender yondashuvlarining ahamiyati.....	117
Yusupova Muhabbatxon Abdulajon qizi	

BOSHLANG'ICH SINFLARDA MATEMATIKA DARSLARIDA MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI

Nafisa Tuxtasinova

Oriental universiteti

Matematika va axborot texnologiyalari kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang'ich sinf matematika darslarini tashkil etishda multimedia vositalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari yoritilgan. Ta'lim jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish samaradorligini oshirish, dars jarayonini qiziqarli va interfaol tashkil etish imkonini beradi.

Maqolada multimedia vositalari yordamida o'quv materiallarini taqdim etishning afzalliklari, ularning o'quvchilarning fikrlash faoliyati va xotirasini rivojlantirishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Boshlang'ich sinf matematika fanini o'qitishda elektron o'quv vositalarini yaratish imkoniyatlari ko'rib chiqilib, AutoPlay dasturining multimedia hujjatlarini tayyorlashdagi qulayliklari ochib berilgan. Ushbu dastur asosida sonlarni qo'shish va ayirish kabi matematik amallarni o'rgatishga mo'ljallangan interaktiv materiallarni yaratish imkoniyatlari asoslangan. Multimedia vositalaridan maqsadli foydalanish o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini oshirish, mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: multimedia vositalari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, boshlang'ich ta'lim, matematika darsi, elektron o'quv vositalari, AutoPlay dasturi, interaktiv ta'lim, innovatsion texnologiyalar.

Abstract: This article explores the pedagogical opportunities of using multimedia tools in organizing mathematics lessons in primary education. The integration of modern information and communication technologies into the educational process enhances students' learning outcomes and enables lessons to be conducted in an engaging and interactive manner. The paper analyzes the advantages of presenting educational content through multimedia tools and highlights their role in developing pupils' thinking skills and memory.

It also examines the possibilities of developing electronic learning resources for teaching mathematics in primary school and reveals the advantages of the AutoPlay software in creating multimedia educational materials. The study substantiates the feasibility of designing interactive resources for teaching mathematical operations, such as addition and subtraction, using this software. Purposeful use of multimedia tools contributes to increasing students' interest in mathematics, developing independent learning skills, and improving the overall quality of education.

Key words: multimedia tools, information and communication technologies, primary education, mathematics lesson, electronic learning resources, AutoPlay software, interactive learning, innovative technologies.

Аннотация: В данной статье рассматриваются педагогические возможности использования мультимедийных средств при организации уроков математики в начальной школе. Применение современных информационно-коммуникационных технологий в образовательном процессе способствует повышению эффективности усвоения знаний учащимися, делает уроки более интересными и интерактивными. В статье проанализированы преимущества представления учебного материала с помощью мультимедийных средств, а также их значение для развития мышления и памяти младших школьников.

Рассмотрены возможности создания электронных учебных средств при обучении математике в начальной школе и раскрыты преимущества программы AutoPlay для подготовки мультимедийных учебных материалов. Обоснована возможность создания на основе данной программы интерактивных материалов, предназначенных для обучения математическим действиям, таким как сложение и вычитание. Целенаправленное использование мультимедийных средств способствует повышению интереса учащихся к предмету, развитию навыков самостоятельной работы и улучшению качества образования.

Ключевые слова: мультимедийные средства, информационно-коммуникационные технологии, начальное образование, урок математики, электронные учебные средства, программа AutoPlay, интерактивное обучение, инновационные технологии.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim jarayonini zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida tashkil etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Rivojlanib borayotgan raqamli jamiyat sharoitida o'quvchilarga bilim berish jarayonida an'anaviy usullar bilan bir qatorda innovatsion pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichida o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda darslarni ko'rgazmali, qiziqarli va interfaol tashkil etish ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Multimedia vositalari ta'lim jarayonida matn, ovoz, tasvir, animatsiya va videolardan birgalikda foydalanish imkonini berib, o'quvchilarning mavzuni tez va samarali o'zlashtirishiga yordam beradi. Bunday vositalar o'quvchilarning diqqatini faollashtiradi, mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda o'quv materiallarini uzoq vaqt xotirada saqlash imkoniyatini oshiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich ta'limda multimedia vositalari va innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish masalalari mahalliy hamda xorijiy olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan. Xususan, T. Amabile va M. Csikszentmihalyi ilmiy ishlarida ijodkorlikni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari hamda innovatsion ta'lim muhitining o'quv faoliyatiga ta'siri yoritilgan ^[1;2].

J. Mamadiyorov va hammualliflari boshlang'ich ta'limda pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashning amaliy imkoniyatlarini asoslab berganlar ^[3-7].

D. F. Tukhtasinov va hamkorlarining tadqiqotlarida esa matematika darslarida mantiqiy fikrlashni rivojlantirish, o'quvchilarning tafakkurini shakllantirish hamda zamonaviy didaktik yondashuvlardan foydalanish masalalari tahlil qilingan ^[8-12].

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, multimedia vositalaridan foydalanish o'quvchilarning bilish faolligini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va matematika fanini samarali o'zlashtirishda muhim pedagogik omil hisoblanadi. Shu bilan birga, boshlang'ich sinf matematika darslarida AutoPlay dasturi asosida elektron o'quv vositalarini yaratish va ulardan foydalanish imkoniyatlari yetarli darajada tadqiq etilmagan bo'lib, mazkur maqolaning ilmiy dolzarbligini belgilaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Boshlang'ich sinflarda matematika fanini o'qitishda multimedia vositalaridan foydalanish alohida ahamiyatga ega. Chunki matematik tushunchalarni shakllantirishda ko'rgazmalilik, amaliy mashqlar va interaktiv topshiriqlardan foydalanish o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi. Shu jihatdan multimedia hujjatlarini yaratishga imkon beruvchi AutoPlay dasturi boshlang'ich sinf matematika darslari uchun samarali elektron o'quv vositalarini ishlab chiqishda qulay vositalardan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolada boshlang'ich sinf matematika darslarida multimedia vositalaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari, shuningdek, AutoPlay dasturi yordamida elektron o'quv materiallarini yaratishning samarali usullari tahlil qilinadi. Amaliyot shuni ko'rsatmoqdaki, multimedia vositalari asosida o'quvchilarni o'qitish ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi hamda vaqtni tejash imkonini beradi. Multimedia vositalari yordamida bilim olish jarayonida vaqtni sezilarli darajada tejash mumkin, o'zlashtirilgan bilimlar esa xotirada uzoq muddat saqlanib qoladi.

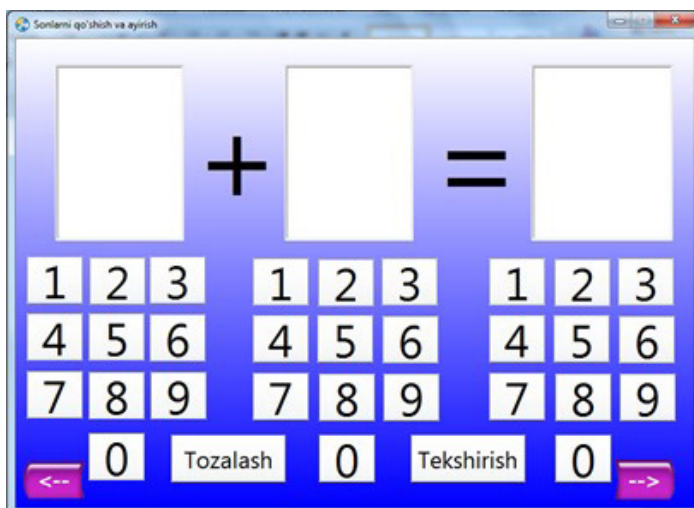
Agar o'quvchilar taqdim etilayotgan o'quv materiallarini vizual vositalar orqali qabul qilsalar, axborotni eslab qolish samaradorligi oshadi. Shuningdek, o'quv materiallari audio, video va grafik ko'rinishlarda uyg'unlashtirilgan holda taqdim etilganda, ularning xotirada saqlanib qolish darajasi yanada yuqori bo'ladi.

O'quv fanlari bo'yicha elektron o'quv vositalarining yaratilishi mazkur fanlarni o'qitishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa o'quvchilarning fanlar bo'yicha bilimlarni chuqur o'zlashtirishiga xizmat qilib, ta'lim-tarbiya jarayonining sifati va samaradorligini oshirishga yordam beradi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilariga darslarni multimedia vositalaridan foydalangan holda tashkil etish yuqori pedagogik samaradorlikni ta'minlaydi.

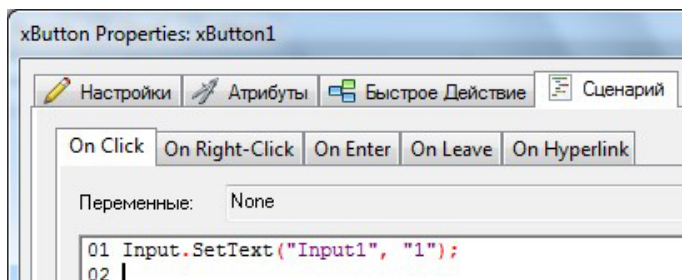
So'nggi yillarda multimedia hujjatlarini yaratishga mo'ljallangan ko'plab dasturiy vositalar ishlab chiqilgan. Shunday dasturlardan biri - AutoPlay dasturidir.

TAHLIL VA NATIJALAR

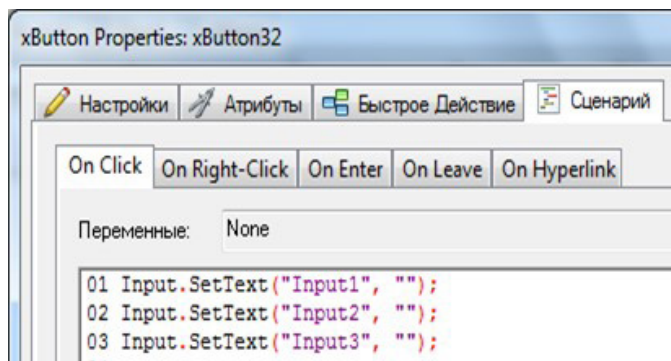
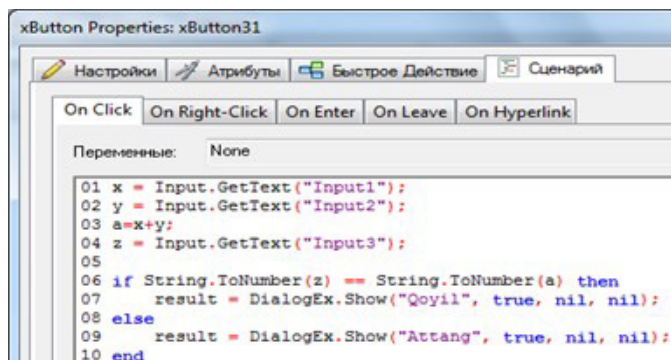
Ushbu dastur imkoniyatlaridan foydalanib, boshlang'ich sinf matematika darslari uchun turli xil interaktiv multimedia vositalarini yaratish mumkin. Jumladan, sonlarni qo'shish va ayirish amallarini o'rgatishda AutoPlay dasturi sodda, qulay va samarali imkoniyatlarni taqdim etadi.

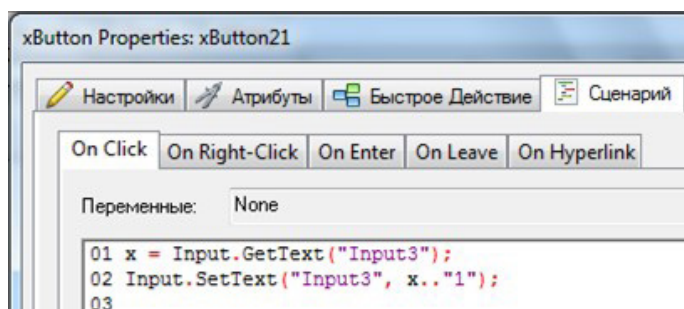

Ushbu ko'rinisdagi muloqot oynasida ikkita bir honali sonlarni tanlash bilan ularning yig'indisini kiritish va natijani tekshirish amalini qo'llaylik. Buning uchun har ikkala raqamlar xonasiga qo'yilish lozim bo'lgan sonlarga mos keluvchi tugmalar xususiyatlarini ochamiz. Ssenariy bo'limiga quyidagi ifodalarni kiritamiz.

Mos ravishda barcha raqamlarga mos tugmalarga yuqoridagi amalni takrorlaymiz. Hosil bo'lgan natija ikki xonali son ham bo'lishi mumkinligini inobatga olgan holda natijaga mos kelgan raqamlar tugmalari hususiyatlari sseneriy qismiga esa quyidagi ifodani kiritamiz.

Tanlangan raqamlarni yig'indisi bilan kiritilgan natijani taqqoslash va e'lon qilish uchun tekshirish tugmasi xususiyatlari ssenariy qismiga quyidagi ifodalarni kiritamiz.

Maydonlarni tozalash uchun shu amalga mos tugma xususiyatlari ssenariy qismiga esa quyidagi ifodalar kiritilishida foydalanamiz. Yuqorida keltirilgan qo'shish amalini ayirish, ko'paytirish va bo'lish amallari uchun ham qo'llash orqali ushbu ilovani yanada boyitish mumkin. Multimedia vositalari ta'lim berishning samarali va istiqbolli qurollaridan (instrumentlaridan) biri bo'lib, ular o'qituvchiga an'anaviy axborot manbalariga nisbatan keng ko'lamdagi ma'lumotlar majmuasini taqdim etish imkonini beradi. Shuningdek, ko'rgazmali va uyg'unlashgan holda nafaqat matn, grafik va sxemalardan, balki ovoz, animatsiya, video va boshqa multimedia elementlaridan foydalanish, axborot turlarini ta'lim oluvchilarning qabul qilish (idrok etish) darajasi hamda mantiqiy o'zlashtirish xususiyatlariga mos ravishda ketma-ketlikda tanlash imkoniyatini yaratadi.

XULOSA VATAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, multimedia vositalaridan foydalanish zamonaviy ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Boshlang'ich sinf matematika darslarida multimedia texnologiyalaridan foydalanish mavzularni tushunarli, qiziqarli va amaliy yo'nalishda yoritish imkonini beradi. Elektron o'quv vositalari yordamida o'quvchilarning mustaqil ishlash faoliyati rivojlanadi, matematik tushunchalarni o'zlashtirish jarayoni yengillashadi hamda darsga bo'lgan qiziqish ortadi.

AutoPlay dasturi esa boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun sodda, interaktiv va mazmunan boy multimedia materiallarini yaratishda samarali vosita sifatida namoyon bo'ladi. Shu sababli, ta'lim jarayonida multimedia vositalaridan maqsadli va metodik jihatdan to'g'ri foydalanish o'qituvchi faoliyatining samaradorligini oshirib, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini yanada rivojlantirishga imkon beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Amabile T. M. Creativity in Context: Update to the Social Psychology of Creativity. - Boulder: Westview Press, 1996.
2. Csikszentmihalyi M. Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention. - New York: HarperCollins, 1996.
3. Mamadiyrov J. Pedagogical Possibilities of Developing the Creative-Practical Activity Skills of Future Primary School Teachers // Journal of International Science Networks. - 2025. - Vol. 1, No. 5. - P. 179-182. - DOI: 10.5281/zenodo.15796174.
4. Baxodirovich M. J., Qizi K. R. E. Ta'lim jarayonida interfaol uslublar va texnologiyalardan foydalanish // Tadqiqotlar. - 2025. - Vol. 63, No. 3. - B. 57-59.
5. Bakhodirovich M. J. Modern Directions of Using Pedagogical Technologies in the Education of Students // Spanish Journal of Innovation and Integrity. - 2025. - No. 41. - P. 397-400.
6. Baxodirovich M. J. Ta'lim jarayonida interfaol uslublar va pedagogik texnologiyalardan foydalanish // Pedagogik islohotlar va ularning yechimlari. - 2025. - Vol. 12, No. 02. - B. 91-93.
7. Mamadiyrov J., Asqatbekova G. Integration with Information Communication Technology in Organizing Primary Classes // Multidisciplinary Journal of Science and Technology. - 2025. - Vol. 5, No. 1. - P. 430-433.
8. Tukhtasinov D. F. Developing Logical Thinking of 5-9th Year Students at Mathematics Lessons // Eastern European Scientific Journal. - 2018. - No. 2.
9. Farkhodovich T. D. The Problem of Forming Interpersonal Tolerance in Future Teachers // International Journal of Innovative Analyses and Emerging Technology. - 2022. - Vol. 2, No. 4. - P. 12-15.
10. Tukhtasinov D. Development of Logical Thinking of Pupils of 5-9th Grades in the Lessons of Mathematics // Zbiór artykułów naukowych recenzowanych. - 2018. - Vol. 209, No. 22. - P. 586-587.
11. Sayfutdinovna A. B., Farkhadovich T. D., Imomovna T. N. Methodology of Developing Logical Thinking in the Process of Teaching Mathematics in Grades 5-9 Students: Ways to Apply in Practice the Didactic Complex of Conditions for the Development of Logical Thinking of Students in Mathematics Lessons // European Journal of Molecular and Clinical Medicine. - 2021. - Vol. 8, No. 1. - P. 948-962.
12. Farhodovich T. X. D. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tafakkurini rivojlantirishning psixologik va pedagogik jihatlari // Ijtimoiy fanlarda innovatsiya onlayn ilmiy jurnali. - 2023. - Vol. 3, No. 3. - B. 24-28.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(7)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.